

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างโรงเรียนในโครงการสุขภาพ-สายการศึกษา กับโรงเรียนนอกโครงการสุขภาพสายการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา-ประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับสุขภาพ และ ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพ ซึ่งแบบทดสอบและแบบสอบถามดังกล่าวผู้วิจัยได้สร้างให้ครอบคลุมเนื้อหา กลุ่มสาระ เสริมประสบการณ์ชีวิตในส่วนที่เกี่ยวกับสุขภาพของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปทดสอบกับตัวอย่างประชากร ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในโครงการสุขภาพสายการศึกษาจำนวน 218 คน (ชาย 112 คนและหญิง 106 คน) และของโรงเรียนนอกโครงการสุขภาพสายการศึกษาจำนวน 218 คน (ชาย 108 คนและหญิง 110 คน) และได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 เป็นการคำนวณหาค่าร้อยละ อัตราส่วนการเปรียบเทียบข้อมูลต่างๆ ตอนที่ 2 - 4 เป็นการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำมาเปรียบเทียบค่า Z (Z - test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

สรุปผลการวิจัย

1. ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ พบว่า

1.1 นักเรียน(ชาย-หญิง)ระหว่างโรงเรียนในและนอกโครงการสุขภาพ-สายการศึกษามีความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี และไม่แตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญที่ระดับ .05

1.2 เมื่อจำแนกเพศ พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงระหว่างโรงเรียนในและนอกโครงการสุศึกษาสายการศึกษามีความรู้อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดีและไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

2. ทัศนคติเกี่ยวกับสุขภาพ พบว่า

2.1 นักเรียน(ชาย-หญิง)ระหว่างโรงเรียนในและนอกโครงการสุศึกษาสายการศึกษามีทัศนคติเกี่ยวกับสุขภาพอยู่ในเกณฑ์ดี โดยเฉลี่ยแล้วมีทัศนคติเกี่ยวกับสุขภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่เมื่อทดสอบ เป็นรายข้อพบว่านักเรียน(ชาย-หญิง)ของโรงเรียนในโครงการสุศึกษาสายการศึกษามีทัศนคติเกี่ยวกับสุขภาพดีกว่านักเรียน(ชาย-หญิง)ของโรงเรียนนอกโครงการอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำนวน 9 ข้อ เรียงตามลำดับความแตกต่างจากมากไปหาน้อยดังนี้

ทัศนคติทางบวก ได้แก่

1. การมุ่งหรือห้อมล้อมคนที่ไคร้บอบัติเหตุ เป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ เพราะจะทำให้หอากาศตาย तेไม่สะดวก
2. การปรุงหรือการถนอมอาหาร ควรหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีผสมลงไปในอาหาร

ทัศนคติทางลบ ได้แก่

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไม่ควรเลี้ยงน้องเล็กๆ เพราะยังไม่รู้วิธีการที่ถูกตองอาจทำให้เกิดอันตรายได้
2. คนที่ไคร้บอบัติเหตุมัก เป็นคนที่โศคราย
3. การที่รัฐบาลส่งเสริมหรือค้ำขายเหล้าและบุหรี่ จะทำให้มีรายได้นำมาพัฒนาประเทศมากยิ่งขึ้น
4. เมื่อพบเพื่อนนักเรียนไคร้บอบัติเหตุ จะเกิดความกลัวไม่กล้าเข้าไปใกล้
5. คนแก่ส่วนใหญ่จะจู้จุกจิก ซึบ่น น่ารำคาญ
6. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของโรงเรียนควรจะเป็นหน้าที่ของครูและภารโรง

7. การเลี้ยงดูทารกควร เป็นหน้าที่ของมารดาเพียงผู้เดียว

2.2 เมื่อจำแนกเพศ พบว่า

2.2.1 นักเรียนชายระหว่างโรงเรียนในและนอกโครงการสุศึกษา-
สายการศึกษามีทัศนคติเกี่ยวกับสุขภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ดี โดยเฉลี่ยแล้วมีทัศนคติเกี่ยวกับ
สุขภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่เมื่อทดสอบเป็นรายข้อ พบว่า
นักเรียนชายของโรงเรียนในโครงการสุศึกษาสายการศึกษามีทัศนคติเกี่ยวกับสุขภาพ
ดีกว่านักเรียนชายของโรงเรียนนอกโครงการอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำนวน 5
ข้อ โดยแยกเป็นทัศนคติทางบวก 2 ข้อและทัศนคติทางลบ 3 ข้อ เรียงตามลำดับความ
แตกต่างจากมากไปหาน้อยดังนี้

ทัศนคติทางบวก ไคแก

1. เด็กๆควรไปให้ทันตแพทย์ตรวจฟันทุกๆ 6 เดือน
2. การมุงกุหรือหอมล้อมคนที่ได้รับอุบัติเหตุ เป็นสิ่งที่ไม่ควร
กระทำเพราะจะทำให้อากาศถ่ายเทไม่สะดวก

ทัศนคติทางลบ ไคแก

1. เมื่อพบเพื่อนนักเรียนได้รับอุบัติเหตุ เราจะเกิดความกลัว
ไม่กล้าเข้าใกล้
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไม่ควรเลี้ยงน้องเล็กๆ
เพราะยังไม่รู้วิธีการที่ถูกต้องอาจทำให้เกิดอันตรายได้
3. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของ
โรงเรียนควรจะเป็นหน้าที่ของครูและภารโรง

2.2.2 นักเรียนหญิงระหว่างโรงเรียนในและนอกโครงการสุศึกษา-
สายการศึกษามีทัศนคติเกี่ยวกับสุขภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ดี โดยเฉลี่ยแล้วมีทัศนคติเกี่ยวกับ
สุขภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่เมื่อทดสอบเป็นรายข้อ พบว่า
นักเรียนหญิงของโรงเรียนในโครงการสุศึกษาสายการศึกษามีทัศนคติเกี่ยวกับสุขภาพ
ดีกว่านักเรียนหญิงของโรงเรียนนอกโครงการอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำนวน 5
ข้อ โดยแยกเป็นทัศนคติทางบวก 1 ข้อและทัศนคติทางลบ 4 ข้อ เรียงตามลำดับความ
แตกต่างจากมากไปหาน้อยดังนี้

ทัศนคติทางบวกใดแกข้อที่ว่า"การควบคุมอารมณ์และการยอมรับซึ่ง
เหตุผลซึ่งกันและกัน จะช่วยแก้ปัญหาชีวิตแยกลงไ้มาก"

ทัศนคติทางลบ ใดแก

1. คนที่ไ้รับอุบัติเหตุมัก เป็นคนที่โชคร้าย
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไมควร เลี้ยงน้อง เล็กๆ
เพราะยังไม่รู้วิธีการ ที่ถูกต้องอาจทำให้ เกิดอันตรายได้
3. การที่รัฐบาลส่งเสริมหรือค้าขาย เหลาและบุหรืจะทำให้มี
รายไ้คนนำมาพัฒนาประเทศมากยิ่งขึ้น
4. การที่ครูฝึกให้หนึ่ง ยืน เดิน และวิ่งที่ถูกต้องวิธี เป็นกิจกรรมที่
ซ้ำซากไมคอย เกิดประโยชน์

3. การปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพ พบว่า

3.1 นักเรียน(ชาย-หญิง) ระหว่างโรงเรียนในและนอกโครงการสุขภาพ-
สายการศึกษา มีการปฏิบัติ เกี่ยวกับสุขภาพอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยเฉลี่ยแล้วมีการปฏิบัติเกี่ยวกับ
สุขภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่เมื่อทดสอบ เป็นรายข้อ พบว่า
นักเรียน(ชาย-หญิง)ของโรงเรียนในโครงการสุขภาพสายการศึกษามีการปฏิบัติเกี่ยวกับ
สุขภาพดีกว่านักเรียน(ชาย-หญิง)ของโรงเรียนนอกโครงการอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
จำนวน 11 ข้อ โดยแยกเป็นการปฏิบัติทางบวก 8 ข้อและการปฏิบัติทางลบ 3 ข้อ เรียง
ตามลำดับความแตกต่างจากมากไปหาน้อยดังต่อไปนี้

การปฏิบัติทางบวก ใดแก

1. ในวันที่มาโรงเรียนนำอาหารหรือ เคียวม เงินมาซื้ออาหาร
รับประทานในคอนกลางวัน
2. แปรงฟันอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง
3. เมื่อเพื่อนในห้องเรียนไ้รับอุบัติเหตุ จะเข้าช่วยเหลือทันที
4. พยายามรับประทานอาหารให้ครบทุกประเภทในแต่ละมือ
5. แต่งตัวและวางตัวไ้เหมาะสม เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เพื่อน
6. พุกกับเพื่อนๆควยววจาที่สุภาพ
7. พยายามหลีกเลี่ยง ไมคบกับ เพื่อนรุ่นพี่ที่ดื่ม เหลาหรือสูบบุหรื
8. ลางมือไ้สะอาดเมือคองอาบนำในอง เล็กๆ

การปฏิบัติทางลบ ไคแก

1. เมื่อเจ้าหน้าที่อนามัยมาฉีควัคซีนที่โรงเรียน จะกลัวและพยายามหลีกเลี่ยง
2. กลับจากโรงเรียนช้ากว่าเพื่อนเพราะไม่อยากฟังพ่อแม่หรือผู้ปกครองบนเรื่องการทำงานบ้าน
3. โสยงซุรต เมื่อปรุงอาหาร

3.2 เมื่อจำแนกเพศ พบว่า

3.2.1 นักเรียนชายระหว่างโรงเรียนในและนอกโครงการสุขภาพ-สาขาการศึกษามีการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยเฉลี่ยแล้วมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่เมื่อทดสอบเป็นรายข้อ พบว่านักเรียนชายของโรงเรียนในโครงการสุขภาพสาขาการศึกษามีการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพดีกว่านักเรียนชายของโรงเรียนนอกโครงการอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำนวน 11 ข้อ โดยแยกเป็นการปฏิบัติทางบวก 9 ข้อ และการปฏิบัติทางลบ 2 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

การปฏิบัติทางบวก ไคแก

1. ในวันที่มาโรงเรียนนำอาหารหรือเตรียมเงินมาซื้ออาหารรับประทานในตอนกลางวัน
2. แปรงฟันอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง
3. พยายามหลีกเลี่ยงไม่คบกับเพื่อนรุ่นพี่ที่ดื่มเหล้าหรือสูบบุหรี่
4. เมื่อเพื่อนในห้องเรียนใครรับอุบัติเหตุจะช่วยเหลือทันที
5. แต่งตัวและวางตัวได้เหมาะสมเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เพื่อน
6. ทำความสะอาดบ้านและจัดห้องให้เป็นระเบียบโดยไม่มีใครบอก
7. ล้างมือให้สะอาดเมื่อต้องอาบน้ำในห้องเล็กๆ
8. เมื่อเพื่อนในห้องเรียนสอบไล่คะแนนดีกว่าทุกคนในห้องจะยกย่องชมเชยเขา
9. พยายามรับประทานอาหารเช้าครบทุกประเภทในแต่ละมื้อ

3.2.2 นักเรียนหญิงระหว่างโรงเรียนในและนอกโครงการสุศึกษา-
สาขาการศึกษาที่มีการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยเฉลี่ยแล้วมีการปฏิบัติ
เกี่ยวกับสุขภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่เมื่อทดสอบเป็นรายข้อ
พบว่า นักเรียนหญิงของโรงเรียนในโครงการสุศึกษาสาขาการศึกษาที่มีการปฏิบัติเกี่ยวกับ
สุขภาพดีกว่านักเรียนหญิงของโรงเรียนนอกโครงการอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
จำนวน 4 ข้อ โดยเป็นการปฏิบัติทางบวกทั้งหมด เว้นแต่ความสำคัญความแตกต่างจาก
มากไปหาน้อยดังนี้

1. เมื่อเล็มมือ เล็มเท้า หรือผมยาว จะตัดเล็มเองหรือไปให้
ช่างตัดผมให้โดยไม่มีใครเตือน
2. ในวันที่มาโรงเรียนนำอาหารหรือเตรียมเงินมาซื้ออาหาร
รับประทานในตอนกลางวัน
3. แปร่งฟันอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง
4. เมื่อเห็นเพื่อนนักเรียนใครรับอุบัติเหตุและมีอาการหนัก จะ
วิ่งไปรายงานให้ครูทราบ

ผลจากการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่านักเรียน(ชาย-หญิง)ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ระหว่างโรงเรียนในและนอกโครงการสุศึกษาสาขาการศึกษา สังกัดสำนักงานการประม-
ศึกษา จังหวัดมหาสารคาม มีความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี มีทัศนคติเกี่ยว-
กับสุขภาพอยู่ในเกณฑ์ดี และมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอยู่ในเกณฑ์พอใช้ เมื่อเปรียบเทียบ
เทียบความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพ พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ที่ระดับ .05 ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า"ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับ
สุขภาพนักเรียนของโรงเรียนในโครงการสุศึกษาสาขาการศึกษาดีกว่านักเรียนของ
โรงเรียนนอกโครงการสุศึกษาสาขาการศึกษา"

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง"การเปรียบเทียบความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยว-
กับสุขภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างโรงเรียนในและนอกโครงการ
สุศึกษาสาขาการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม" พบว่า

นักเรียน(ชาย-หญิง) ระหว่างโรงเรียนในและนอกโครงการ สุขศึกษาสายการศึกษา มีความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี มีทัศนคติเกี่ยวกับสุขภาพอยู่ในเกณฑ์ดี และมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอยู่ในเกณฑ์พอใช้ เมื่อเปรียบเทียบความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพพบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สาเหตุที่ไม่ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้นั้น อาจเนื่องมาจากองค์ประกอบในคานต่างๆหลายคาน เป็นคนว่าคานตัวนักเรียน สภาพแวดล้อมทางคานครอบครัวและสังคม สภาพแวดล้อมทางคานโรงเรียน ตลอดจนองค์ประกอบในคานอื่นๆ ในที่นี้จะกล่าวถึงสภาพแวดล้อมทางคานโรงเรียนที่เป็นสาเหตุทำให้พฤติกรรมสุขภาพทั้งทางคานความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติของนักเรียนระหว่างโรงเรียนในและนอกโครงการ สุขศึกษาสายการศึกษา ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากสาเหตุต่างๆดังนี้

1. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดมหา-
สารคามมีงานและโครงการ เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมสุขภาพให้แก่เด็กเรียนทั้งทางคาน
ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพนอกเหนือจากโครงการ สุขศึกษาสายการ-
ศึกษา อันได้แก่งานอนามัยโรงเรียน โครงการพัฒนาสาธารณสุขมูลฐานผ่านกระบวน-
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนงานอนามัยในโรงเรียนประถมศึกษา และโครงการ
อาหารกลางวัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาคาน
สุขภาพของนักเรียนโดยมีการจัดบริการอนามัยให้ทั่วถึงและเพียงพอ นอกจากนั้นยังมี
การจัดกิจกรรมอนามัยชุมชนผสมผสานกับงานสาธารณสุขมูลฐาน เข้าไปในกิจกรรมการ
เรียนการสอน รวมทั้งไ้ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงในการเรียนกลุ่มการทำงานพื้นฐาน
อาชีพในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาหารและโภชนาการ (กรมอนามัย, กองอนามัยโรงเรียน
2527: 1 และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2525: 22 - 40,
2528: 420)

เป้าหมายในการดำเนินงาน สำหรับโครงการอาหารกลางวันนั้นสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีนโยบายที่จะขยายออกไปยังโรงเรียนต่างๆ
ในสังกัดให้มากที่สุด โดยเฉพาะโรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่ชนบทยากจน ส่วนงานอนามัย
โรงเรียน และโครงการพัฒนาสาธารณสุขมูลฐานผ่านกระบวนกรการจัดกิจกรรมการ
เรียนการสอนงานอนามัยในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติมีนโยบายให้โรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียนจัดและดำเนินการ

จะเห็นว่าโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทั้งโรงเรียนที่อยู่ในโครงการสุศึกษาสายการศึกษาและโรงเรียนที่อยู่นอกโครงการ ใค้ดำเนินงานและโครงการดังกล่าว เกือบทุกโรงเรียน จึงทำให้ให้นักเรียนในระดับประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้รับการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงไปในระดับที่ใกล้เคียงกัน

2. การพัฒนา ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบในบางส่วนของโรงเรียนในโครงการสุศึกษาสายการศึกษายังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่คาดหวัง เท่าที่ควร เนื่องจากการดำเนินงานโครงการสุศึกษาสายการศึกษามุ่งที่จะพัฒนา ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบในคานต่างๆ ใค้แก่คานบุคลากร คานการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาสุศึกษา คานการบริหารงานอนามัยโรงเรียน และคานการจัดสิ่งแวดลอมในโรงเรียน (กระทรวงสาธารณสุข, กองสุศึกษา 2525: 1) แต่จากการวิจัยติดตามผลโรงเรียนในโครงการสุศึกษาสายการศึกษาของกองสง เสริมผลศึกษาและสุภาพกรมผลศึกษา (2526: 65 - 68) โดยผลการวิจัยเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า ในคานบุคลากรและการจัดการเรียนการสอนวิชาสุศึกษานั้น มีครูที่มีวุฒิสุศึกษาเพียงร้อยละ 20.42 การนิเทศการเรียนการสอนวิชาสุศึกษานั้นมีครูที่ไม่เคยได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์มากถึงร้อยละ 34.29 นอกจากนี้โรงเรียนยังขาดอุปกรณ์ทางสุศึกษามากที่สุดร้อยละ 85.72 ส่วนในคานการจัดบริการอนามัย นักเรียนได้รับการตรวจสอบสุภาพโดยการทดสอบการไคยีนน้อยที่สุดร้อยละ 5.17 และไม่เคยได้รับการ เอกซเรย์ปอดเลย ส่วนการจัดสิ่งแวดลอมในโรงเรียนนั้น โรงเรียนจัดห้องส้วมนักเรียนหญิงไม่ไค้ตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของโครงการมากถึงร้อยละ 18.57 และจัดห้องส้วมนักเรียนชายไม่ไค้ตามเกณฑ์มากถึงร้อยละ 50.72

สภาพปัญหาขององค์ประกอบในคานต่างๆ เหล่านี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุในคานต่างๆหลายประการ เป็นคานว่าการขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินงาน การขาดระบบการจัดการที่ดี รวมทั้งระบบการนิเทศติดตามผลโครงการในระดับโรงเรียนซึ่ง เป็นหน่วยปฏิบัติไม่ทั่วถึงและไม่เพียงพอ จึงอาจมีผลทำให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุภาพทั้งทางคานความรู้ ทักษะคิ และการปฏิบัติของนักเรียนของโรงเรียนในโครงการสุศึกษาสายการศึกษายังไม่บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เท่าที่ควร

3. การบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในรูปแบบของกลุ่มโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนหนึ่งๆจะประกอบด้วยโรงเรียนประมาณ 7 - 10 โรงเรียน โรงเรียนเหล่านี้อาจประกอบไปด้วยโรงเรียนที่อยู่ในโครงการสุศึกษาสายการศึกษา รวมทั้งโรงเรียนที่อยู่นอกโครงการ คณะกรรมการที่บริหารกลุ่มโรงเรียนประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนภายในกลุ่ม ผู้แทนครูสายผู้สอน นอกจากนี้ในแต่ละกลุ่มโรงเรียนจะมีครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนทั้ง 5 กลุ่ม ประสภารวมมีหน้าที่ทำการนิเทศการเรียนการสอนภายในกลุ่มโรงเรียนตลอดทั้งภายในโรงเรียนของตนเอง ลักษณะการบริหารงานภายในกลุ่มโรงเรียนดังกล่าวจึงเป็นไปได้ว่าผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสภารวมต่างๆ ได้ร่วมกันแก้ปัญหาในด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาสุศึกษา การจัดบริการอนามัย ตลอดจนการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ เพื่อให้เท่าเทียมกับโรงเรียนในโครงการสุศึกษาสายการศึกษาซึ่งอยู่ภายในกลุ่มโรงเรียนของตน และมีผลทำให้พฤติกรรมรรมคานสุสภาพนัก เรียนของโรงเรียนทั้งในและนอกโครงการสุศึกษาสายการศึกษาได้รับการพัฒนาไปอย่างเท่าเทียมกัน

4. กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสุศึกษา เนื่องจากโครงการสุศึกษาสายการศึกษาได้มีการพัฒนา ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบคานต่างๆหลายคาน เป็นคานวาคลาคกร การจัดบริการอนามัยโรงเรียน การปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาสุศึกษา ในส่วนของหลักสูตรนี้จะครอบคลุมถึงการจัดการเรียนการสอนวิชาสุศึกษา เราจะเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนวิชาสุศึกษาของโรงเรียนในโครงการสุศึกษาสายการศึกษาไม่ได้รับการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงไปมากเท่าที่ควร ไม่ได้นั้นถึงการณ์นำนวัตกรรมและเทคนิควิธีการใหม่ๆเพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนนั้นนับว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดบรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้ เพราะจะทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ใหม่ เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางคานสุสภาพไปในทิศทางที่ถูกคองและเหมาะสม แต่จากสภาพที่เป็นจริงที่ทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสุศึกษาของโรงเรียนในโครงการสุศึกษาสายการศึกษายังไม่บรรลุผลตามที่ต้องการมากนัก จะเห็นได้จาก การขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนวิชาสุศึกษาของครูระดับประถมศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่อยู่ในโครงการสุศึกษาสายการ-

ศึกษามีมากถึงร้อยละ 85.72 นอกจากนั้นครูเหล่านี้ยังขาดระบบการนิเทศการ เรียนการสอนที่ดี โดยมีครูบางส่วนไม่เคยได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์เลย (กรมพลศึกษา, กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ 2526: 65 - 68) สิ่งเหล่านี้สามารถเป็น เครื่องชี้ โควาการ จักกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษายังไม่บรรลุผลตามที่ต้องการมากนัก จากปัจจัยดังกล่าวนี้จะส่งผลไปถึงพฤติกรรมทางด้านสุขภาพนักเรียนของโรงเรียนใน โครงการสุขศึกษาสายการศึกษา โดยนักเรียนเหล่านี้มีพฤติกรรมทางด้านสุขภาพไม่แตกต่างจากนักเรียนของโรงเรียนนอกโครงการสุขศึกษาสายการศึกษามากนัก

5. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดมหา-
สารคามที่เป็นโรงเรียนในโครงการสุขศึกษาสายการศึกษางานส่วนที่สัมพันธ์อย่างได้
เพียงจะเข้าโครงการสุขศึกษาสายการศึกษาในปีการศึกษา 2527 และ 2528 จึงเป็นไป
ไควายังไม่สามารถที่จะปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนได้อย่าง
เต็มที่และยังไม่สามารถบรรลุผลเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากว่าการที่จะปรับปรุงหรือเปลี่ยน-
แปลงพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน เพื่อที่จะให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องสุขภาพ มี
ทัศนคติที่ดีต่อเรื่องสุขภาพ และมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพที่ถูกต้องและเหมาะสมอย่าง
สม่ำเสมอจนเกิดความเคยชินแล้วกลายเป็นนิสัยไปนั้น เป็นสิ่งที่จะต้องใช้เวลาานพอ
สมควร จึงจะทำให้ให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังกล่าวไปในแนวทางที่ดีและถูกต้องได้

จากเหตุผลดังกล่าวนี้จะส่งผลให้พฤติกรรมสุขภาพนักเรียนของโรงเรียนใน
โครงการสุขศึกษาสายการศึกษามีพฤติกรรมสุขภาพอยู่ในระดับที่ไม่แตกต่างจากนักเรียน
ของโรงเรียนนอกโครงการมากนัก

6. องค์ประกอบอื่นๆ เช่น ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม
ของท้องถิ่น ตลอดจนสภาพภูมิศาสตร์ที่ตั้งของโรงเรียนที่มีลักษณะเหมือนกันหรือคล้ายคลึง
กัน อาจมีผลทำให้พฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนทั้งโรงเรียนในโครงการสุขศึกษาสาย-
การศึกษาและโรงเรียนนอกโครงการไม่แตกต่างกันได้

ส่วนสาเหตุที่ทำให้นักเรียนของโรงเรียนในโครงการสุขศึกษาสายการศึกษา
มีทัศนคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพในบางส่วนก็ว่านักเรียนของโรงเรียนนอกโครง-
การนั้น อาจมีสาเหตุเนื่องมาจากโรงเรียนที่อยู่ในโครงการสุขศึกษาสายการศึกษาได้รับ
การพัฒนา ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบที่สำคัญในด้านต่างๆ เพื่อให้ได้ตามเกณฑ์

มาตรฐานขั้นต่ำของโครงการที่ตั้งไว้ เป็นต้นว่า ได้มีการบรรจุแต่งตั้งครูผู้สอนสุขศึกษา ได้มีการอบรมผู้บริหาร โรงเรียนและครูปฏิบัติการให้มีความรู้ความเข้าใจในงานสุขศึกษา ในโรงเรียน ได้มีการจัดบริการอนามัยให้แก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนได้ทำการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนในด้านต่างๆ โดยอย่างเพียงพอ จึงเป็นการเอื้ออำนวยให้พฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนดีขึ้นกว่าเดิมและเป็นผลทำให้ให้นักเรียนของโรงเรียนในโครงการสุขศึกษาสายการศึกษา มีทัศนคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพในบางส่วนดีกว่า นักเรียนของโรงเรียนนอกโครงการสุขศึกษาสายการศึกษา

ขอเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างโรงเรียนในและนอกโครงการสุขศึกษาสายการศึกษามีความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี มีทัศนคติเกี่ยวกับสุขภาพอยู่ในเกณฑ์ดี และมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอยู่ในเกณฑ์พอใช้ และความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผู้วิจัยขอเสนอแนะไว้ดังนี้

1. โรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในโครงการสุขศึกษาสายการศึกษาที่ยังขาดครูที่มีวุฒิทางสุขศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหรือผู้บริหาร โรงเรียนควรหาทางบรรจุให้ครบทุกโรงเรียน เพื่อจะได้รับนิคมอบงานสุขศึกษาของโรงเรียนต่อไป
2. คณะผู้บริหารโครงการสุขศึกษาสายการศึกษาทั้งระดับจังหวัดหรือระดับอำเภอควรมีการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา การจัดบริการอนามัย และการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและทำเป็นระยะให้ครอบคลุมและทั่วถึงทุกๆ โรงเรียนที่อยู่ในโครงการ
3. ควรจัดสรรงบประมาณให้แก่โรงเรียนทุกๆ โรงเรียนที่อยู่ในโครงการให้เพียงพอเพื่อที่จะได้ดำเนินงานปรับปรุงในด้านต่างๆ ที่มีปัญหาและอุปสรรคใหม่บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการในอันที่จะส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพให้แก่นักเรียน
4. ผู้บริหารและคณะครูของโรงเรียนที่อยู่ในโครงการสุขศึกษาสายการศึกษ ควรให้ความสำคัญกับโครงการนี้เป็นพิเศษ ควรมีการติดต่อประสานงานร่วมมือกับหลายๆ ฝ่าย ทั้งเอกชนและหน่วยงานต่างๆ เป็นต้นว่า ผู้ปกครองนักเรียน ประชาชน เจ้าหน้าที่

ฝ่ายสาธารณสุข จึงจะทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายยิ่งขึ้น

5. ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูของโรงเรียนในโครงการสุศึกษาสาย- การศึกษาควรรักษา เทคนิควิธีการใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนศึกษาแนวทางหรือวางแผนจัดหาและผลิตสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อ ความจำเป็นและความต้องการของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยเรื่องความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียน นั้น ในด้านความรู้ควรใช้แบบทดสอบ กานทัศนคติควรใช้แบบสัมภาษณ์หรือแบบสอบถาม ส่วนการปฏิบัติควรใช้แบบสังเกต

2. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพ นักเรียนระดับประถมศึกษาและมีมัธยมศึกษาทุกระดับชั้น เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงการเรียน การสอนวิชาสุศึกษาและการดำเนินงานโครงการสุศึกษาสายการศึกษาต่อไป

3. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพ ของนักเรียนในระดับเขตการศึกษาหรือภาคการศึกษาให้ครอบคลุมทั่วประเทศ และควรมี การวิจัยเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเรื่อง สุขภาพให้เหมาะสมกับวัยและสภาพของเยาวชนในมากที่สุด

4. ควรมีการวิจัยพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูสุศึกษาในระดับประถม ศึกษาของโรงเรียนในโครงการสุศึกษาสายการศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย